

Jirka Skála

Aspirace cizích těles | The Aspiration of Foreign Bodies

19. 2. – 2. 4. 2022

hunt kastner

hunt kastner s potěšením uvádí výstavu českého umělce Jirky Skály (nar. 1976, Sušice), kterou kurátorsky připravila Vjera Borozan. Název výstavy odkazuje k pojmu „aspiration class“, který definoval Leonard Reissman ve snaze vytvořit patřičné názvosloví pro americkou poválečnou sociologii. Současně jeho teze o tom, že posun ve společenském žebříčku „aspirující třídě“ nutně přináší i splynutí s jinakostí, otevírá prostor pro možné interpretace výstavy.

Výstavu tvoří úvodní zvuková instalace, série objektů a fotografií a závěrečné video. Čtyři z pěti vystavených objektů vznikly v roce 1998, nebyly pojmenované a nikdy vystavované. Pátý s názvem ‚Country Ufo‘ byl krátce po svém vzniku darován a pravděpodobně ztracen. Pro potřebu výstavy byla vytvořena jeho rekonstrukce. ‚Country Ufo‘ se skládá z dřevěného trámku (původně dřeva s pamětí v podobě zářezů a stop pil) orámovaného červenou a černou textilií s třásněmi. Iluzi levitace objektu umožňují jeho jemné nožičky. Aktuální rekonstrukce, v provedení spoluautorů (Hájka a Hanouska), původní zářezy na trámku simuluje a proměňuje tím jejich interpretaci.

Jádro ostatních čtyř objektů tvoří dřevo, kov a molitan, potažené koženou získanou převážně z interiérů východoevropských automobilů, které likvidovala firma Skálova otce. Ten automobily vykupoval, rozebíral a prodával na součástky, co zbylo, skončilo ve šrotu. Autorův zájem o levnou napodobeninu kůže byl spojený s její osobitou texturou a dnes již neobvyklou barevností. Estetika objektů zjevně odkazuje k době svého vzniku, a ta má své příznačné místo i v rámci autorovy biografie. Je situovaná do letních měsíců roku 1998, kdy Skála byl po přijímacích zkouškách přijat na Akademii výtvarných umění v Praze. Zmíněnou instituci však ještě nenavštívoval a nekonfrontoval své představy s institucionální realitou. Návrat do minulosti, do dob před kontaktem s akademickým světem má v kontextu výstavy také svou roli.

Instalace pojmenovaná ‚Stále v procesu, bez vyhlídky na zlepšení‘ se skládá ze zvukové nahrávky autorského textu a černobílé fotografie téhož textu. Příběh, který vznikl v období, kdy se Skála věnoval tématu neplacené práce popisuje konkrétní situaci, kdy je člověk konfrontovaný s potřebou kulturního kapitálu a zároveň s frustrací, že mu jeho potřeba dochází s přílišným zpožděním. Text vznikl na žádost Společnosti Jindřicha Chalupického a byl nejprve prezentován jako černobílá fotografie zátiší s textem. Zátiší v další fázi doplnila performance a poté následovala jeho transformace do zvukové nahrávky, kterou inicioval PAF Olomouc. Na výstavě v hunt kastner je prezentovaná instalace kombinující fotografii a nahrávku textu, který přednáší samotný autor.

Vztah ke kulturnímu kapitálu a jeho propojení s toxickou maskulinitou Skála tematizuje v sérii černobílých fotografií pojmenované ‚Aspirace cizích těles‘. S ideou fotografické série, autor oslovil ke spolupráci studenty Akademie výtvarných umění v Praze, Jakuba Hájka a Františka Hanouska. Společně pak vyvinuli pracovní postup postavený na aranžování skutečnosti, improvizaci, náhodě a nepředvídatelnosti. Výsledkem procesu je nově vzniklá materialita klíčící z toxického substrátu rozpadajících se obrazů. Většina technických obrazů pořízených analogovým fotoaparátem je z roku 2020. V následujícím roce autoři tuto sérii uzavřeli fotografií využívající potenciál bižuterie, jako hlavní suroviny zapojené do jejich materiálově-významové hry. Motívem fotografie je věta: *Největší formou patriarchy je gentleman*, kterou si Skála předtím na několik let odložil ve svém šuplíku...

Video ‚Důvody podřízenosti‘ vychází z autorova dlouhodobého zájmu o téma dehumanizace. Začátkem letošního roku, při sledování svého oblíbeného podcastu, Skála zaslechl „že spisovatel Kim Stanley Robinson netrpělivě čeká na to, až někdo konečně sepiše sci-fi příběh, ve kterém upíři budou vyrábět zombie“. Poté se rozhodnul, že výzvu vyslechne a napsal žánrovou povídku situovanou do nejjihnějšího státu USA. Právě zde, na Floridě, prostřednictvím záhadného viru, se Skálovým upírům podaří dosáhnout vytyčeného cíle. Kromě upírů a zombie (nejčastěji dehumanizovaným fantomům populární kultury) hraje v příběhu příznačnou roli i skupinka vědců. Povídku umělec převedl do audiovizuálního záznamu autorského čtení, které tvoří další významovou a estetickou vrstvu výstavního celku.

Vjera Borozan

Umělecká tvorba Jirky Skály vychází z tradic postkonceptuálního a participativního umění a ze zájmu o textové médium, scénické čtení, fotografii a video. Jeho dosavadní praxe se zaměřuje na témata placené a neplacené práce, rekreace a volného času. Jeho tvorba byla prezentována na skupinových výstavách v Palais de Tokyo (2002, 2003), Secession, Vídeň (2006), Wiels, Brusel (2011), Seventeen Gallery, Londýn (2014), Manifesta 11 v Curychu (2016), Callicoon Fine Arts, New York (2019), Tranzit Biennale, Praha (2020), a na samostatných výstavách jako *Local Stigma*, Futura, Praha (2004); *Exchange of Handwriting*, Art in General v New Yorku a v Moravské galerii v Brně (2006), *Jabberwocky*, Foksal Gallery, Varšava (2014), *Two Families of Objects* (2007), *Third Family of Objects and Confrontational Readings* (2012) a *Kajsa Dahlberg & Jirka Skála: In My Hands, Every Day, In My Sight, Every Day* (2017) v hunt kastner v Praze. V roce 2009 obdržel Cenu Jindřicha Chalupeckého. Vyučuje na Akademii výtvarných umění v Praze, bydlí a pracuje v Praze.

Rádi bychom poděkovali Ministerstvu kultury České republiky a městu Praze za jejich dlouhodobou podporu našeho programu i výtvarného umění v ČR.